



Schmehl Júlia

A gyógypedagógiai asszisztens feladatai a különböző intézménytípusokban



A követelménymodul megnevezése:

Munkavállalással és a vállalkozással kapcsolatos gazdasági és jogi ismeretek

A követelménymodul száma: 1284-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-002-50



A GYÓGYPEDAGÓGIAI ASSZISZTENS FELADATAI A KÜLÖNBÖZŐ INTÉZMÉNYTÍPUSOKBAN

Gyógypedagógiai asszisztens bármely munkahelyen a következő helyzetek elé kerül:

Fogyatékos gyermekekkel vagy személyekkel foglalkozik.

Felsőfokú végzettségű szakember (általában gyógypedagógus) irányítása mellett végzi munkáját.

Alapvetően segítő jellegű tevékenységeket végez.



1. ábra. Segítő, motiváló, megerősítő tevékenység

Gyógypedagógiai asszisztensek dolgozhatnak a korai fejlesztő központokban, a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelési, oktatási intézményeiben, a fejlesztő iskolai oktatás területén, gondozó otthonokban, felnőtt fogyatékosok, hajléktalanok, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek szociális ellátásában, kórházakban, iskolaszanatóriumokban, védő-óvó munkahelyeken, civil szerveződések vagy vállalkozások által létrehozott gondozó vagy foglalkoztató szervezetekben.

Elhelyezkedhetnek még gyermekfelügyelő, gyermek- és ifjúsági felügyelő, pedagógiai asszisztens, gondozó, segítő, valamint szociális intézményekben még terápiás munkatárs, foglalkoztatásszervező, munkavezető, szociális ügyintéző munkakörökben is.

Egyre nagyobb igény jelentkezik arra, hogy a felsőfokú végzettséggel rendelkező szakemberek munkáját szakképzett asszisztensek segítsék.

A gyógypedagógiai asszisztensek munkájának változatosságát az is meghatározza, hogy mely fogyatékosági típusba tartozó személyek segítése a feladatuk.

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Ön egy speciális tantervű általános iskolába nyert felvételt, és az alábbi munkaköri leírást kapja. Olvassa el figyelmesen: hiszen ez az Ön által vállalt munkának a meghatározása és munkaügyi kapcsolatainak fontos dokumentuma!

MUNKAKÖRI LEÍRÁS

..... gyógypedagógiai asszisztens részére

Munkakör:	gyógypedagógiai asszisztens
Besorolási kategória:	pedagógiai munkát segítő alkalmazott
Bérbesorolás:	közalkalmazotti bértábla szerint
Munkáltatója:	az intézmény igazgatója
Közvetlen felettese:	az intézmény igazgató helyettese
Heti munkaideje:	40 óra

Beosztása: napi 8 óra, az intézmény aktuális igénye és a dolgozóval való egyeztetés szerint.

Szabadságát főképpen az iskolai szünetekben veheti ki, a fennmaradó időben nyári táborba, napközis táborba, intézményi ügyeletre beosztható.

A. Főbb tevékenységek és felelősségek összefoglalása

Az intézményben folyó pedagógiai munka segítése:

A gondjára bízott gyermekek testi épségéért teljes körű felelősséggel tartozik. Köteles gondoskodni a gyermekek testi szükségleteinek ellátásáról, a gyermekek foglalkoztatásáról, fejlődésük optimális segítéséről a pedagógusok irányutatása szerint.

Tanórai foglalkozásokon tanár irányításával segíti az osztályban folyó munkát, az eszközöket előkészíti, elrakja, segít a csoportszoba átrendezésében, a tanulók eszközeinek előkészítésében, egyes tanulóknak egyéni segítséget nyújt, hogy a tanórán megfelelően tudjanak dolgozni.

Szünetben ügyel a folyosói rendre, a Wc-k rendeltetésszerű használatára, a kézmosásra, a tanulók étkezésére. Részt vesz a reggeli, az ebéd és uzsonnáztatás lebonyolításában.

Az udvari szünetben vagy a levegőztetésnél, sétánál segít a tanulók öltözködésében, az udvari rend megtartásában, játékot kezdeményez.

Játék, és gyakorló foglalkozásokat önállóan tart.

Sétánál, iskolán kívüli foglalkozásoknál, kirándulásoknál segíti a tanulók utcai közlekedését, a programokon való kulturált részvételt.

A délutáni foglalkozásokon a pedagógus útmutatása szerint segít a tanulásban és a szervezett foglalkozások előkészítésében, levezetésében.

Esetenként a foglalkozásokat önállóan megtervezi és levezeti.

Csendespihenő alatt és szabadidejében szemléltető eszközöket készít, azokat karban tartja, előkészíti a következő napokra.

Segít a tanulók hazabocsátásánál.

Tanári útmutatás alapján önállóan egyéni vagy kiscsoportos fejlesztést végez.

A megtanult fejlesztő terápiák egyes elemeit a pedagógus útmutatása szerint a gyermekekkel gyakorolja.

Szükség szerint közreműködik a tanulók orvosi vizsgálatánál, vizsgálatra vagy haza kíséri a tanulót, ha erre utasítást kap. Kisebb baleset esetén elsősegélyt nyújt, de erről mindenképpen értesíti a beosztott pedagógust vagy vezetőt.

Ismeri az intézmény alapidokumentumait.

Munkáját minden esetben az említett dokumentumok alapján és a pedagógusok útmutatása szerint végzi.

A fentiekén kívül mindazokat a feladatokat ellátja, amivel az iskola vezetői esetenként megbízzák.

B. Különleges felelősségek

Személyekért:

Az intézmény alkalmazotti körének tagjaként alakítója és részese a jó munkahelyi légkörnek.

Az iskola nevelőtestületével és technikai dolgozóival összhangban szervezi munkáját, törekszik az egymást segítő emberi kapcsolatok kialakítására.

Részt vesz a tanulók egészséges testi és mentálhigiénés környezetének kialakításában.

A gyermekek iskolai munkájáról a szülőknek tájékoztatást nem ad, őket a megfelelő pedagógushoz irányítja. A hivatali titoktartás e munkakörben is kötelező.

Vagyon:

Felelős az intézményben lévő iroda- és számítástechnikai berendezések rendeltetésszerű használatáért.

Szervezi és végrehajtja a rábízott beszerzéseket.

Pénzügyi döntések:

Az intézmény pénzügyeit érintő kérdésekben csak az intézmény felelős vezetőinek döntése után intézkedhet.

Tervezés:

Figyelemmel kíséri az osztályra/gyerekekre vonatkozó terveket, azok megvalósítását proaktívan segíti.

Saját feladatait a munkahelyi vezető utasítása szerint tervezi és adminisztrálja.

Technikai döntések:

Betartja a tűz- és balesetvédelmi előírásokat. Takarékosan gazdálkodik a rábízott anyagokkal.

Kialakítja az egészséges és biztonságos munkakörülményeket, az anyagi lehetőségek szerint.

Bizalmas információk:

A személyiségi jogokat érintő, adatvédelem alá eső, vagy hivatali titoknak minősülő információkkal a törvény szellemében jár el, bizalmas információkat / dolgozói, tanulói, szülői / csak a szükséges mértékben – az iskola vezetőjének vagy helyetteseinek utasítására tárhat fel.

Az intézmény belső életére vonatkozó értesüléseit köteles hivatali titokként megőrizni.

C. Ellenőrzés foka

Munkáját a törvényesség és az intézmény alapdokumentumai / Hpp, SZMSZ, KSZ, HÁZIREND stb./ által megfogalmazott célkitűzések, a működési rend, az igazgatói utasítások és a nevelőtestületi határozatok betartása alapján végzi. A fenti dokumentumokban előírtakat a gyermekekkel is betartatja.

Ha bármely területen hiányosságot tapasztal, erről értesíti az illetékes vezetőt.

D. Kapcsolatok

Részt vesz a nevelőtestületi, alkalmazotti értekezleteken, segíti az iskolai alapítvány működését.

Az intézmény tanulói és dolgozói érdekében kiegyensúlyozott kapcsolatra törekszik: a fenntartóval és annak szervezeteivel, szakmai szervezetekkel és a társintézményekkel, az áthelyező bizottságokkal, a kerületi iskolákkal és kulturális intézményekkel, a szülőkkel ápolja hagyományosan kialakult kapcsolatainkat.

E. Munkakörülmények

Munkáját az igazgató által meghatározott munkabeosztás és szabályok betartásával, a mindenkor hatályos jogszabályok szellemében, az SZMSZ és a Kollektív Szerződés alapján végzi.

Munkaszobája a tanári szoba, ahol íróasztala, szekrénye van. Munkájához telefon, számítógép, fénymásoló berendezés áll rendelkezésére.

Napi munkájában rendszeresen együttműködik az osztályban tanító pedagógusokkal, a titkársággal és az iskolavezetéssel.

Munkáját háromévenként az illetékes vezető értékeli, kétévenként kérheti minősítését.

F. Járandóság

Bérbesorolás szerinti illetmény

Kedvezményes étkezés/étkezési jegy – amíg a fenntartó biztosítja

Egyéb juttatások a törvényi szabályozás, a fenntartó által biztosított lehetőségek és a kollektívszerződés szerint.

Budapest, 2010-09-01.

Munkáltató

Ph.

Átvettem:

munkavállaló

1. feladat

A munkaköri leírás figyelmes átolvasása után válaszoljon a következő kérdésekre!

- Ki adhat Önnek utasításokat a munkájával kapcsolatban?

- Milyen dokumentumokat kell Önnek megismernie?

- Melyek az Ön legfőbb feladatai?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

TÖRVÉNY ÁLTAL ELŐÍRT ALKALMAZÁS

Jelen időpontban (2010. szeptember 1.) jogszabály szerint a gyógypedagógiai asszisztensek alkalmazása kizárólag a gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban résztvevő intézmények számára kötelező: 15 fő sajátos nevelési igényű gyermek/tanuló esetén egy fő gyógypedagógiai asszisztens alkalmazása kötelező.¹

A jogszabály szerinti alkalmazási kötelezettség a következő intézménytípusokban lehetséges:

- Speciális, fogyatékoság típusa szerint szervezett óvodák
- Befogadó, sajátos nevelési igényű gyermekeket integráló óvodák
- Speciális tantervű, a fogyatékoság típusa szerint szervezett általános iskolák
- Többségi, sajátos nevelési igényű tanulókat befogadó általános iskolák
- Speciális tantervű középiskolák, leginkább speciális szakiskolák
- Többségi középiskolák, amelyek sajátos nevelési igényű tanulókat is felvesznek
- Súlyos, halmozottan fogyatékos tanköteles korúak fejlesztő iskolai ellátása

Ezekben az intézménytípusokban a fő feladat a nevelő, oktató munkát ellátó gyógypedagógusok vagy pedagógusok munkájának segítése, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók speciális igénye szerinti csoportos vagy egyéni megsegítés nyújtása a fogyatékoság okozta hátrányok kompenzálására.

A fentiekén kívül az előző intézményekhez kapcsolódó gyermek- és diákotthonok, illetve a fogyatékosok napközi otthonai gyermekfelügyelői munkakörben általában gyógypedagógiai asszisztenseket alkalmaznak, mert szükség van a speciális tudásra a gondozottak ellátásához. Ezekben az intézményekben a fő feladat a lakók gondozása, önkiszolgálási tevékenységük fejlesztése, szabadidős foglalkozások szervezése, minden esetben szem előtt tartva az egyén vagy a csoport rehabilitációs, rehabilitációs igényeit.

ÁLTALÁNOSÍTHATÓ FELADATOK

Az intézményi alapidokumentumok, a csoportra vonatkozó tervezési dokumentumok, a gyermekekkel kapcsolatos diagnosztikus, pedagógiai dokumentumok ismerete nélkülözhetetlen ahhoz, hogy Ön alkalmazkodni tudjon az intézmény küldetéséhez, szabályaihoz, szervezeti kultúrájához, fel tudjon készülni a csoport foglalkozásaira, megfelelő segítséget tudjon nyújtani a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak, tehát megfelelően tudja végezni munkáját.

¹ 1. számú melléklet az 1993. évi LXXIX. Törvényhez, első rész

1. Alapdokumentumok ismeretének jelentősége

Az intézményi alapdokumentumokat célszerű az első munkanap előtt tanulmányozni, ezek nyilvánosak és megtalálhatók az intézmények honlapján:

- Helyi Nevelési Program óvoda esetén és Pedagógiai Program iskolában
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házirend
- Minőségirányítási program

Az Ön munkavállalói kötelezettségeit és jogait tartalmazza a Közalkalmazotti Szabályzat és a Kollektív Szerződés, amely nem minden intézményben található.

Az Ön munkakörére vonatkozó személyes feladatokat a munkaköri leírása tartalmazza, amelyet általában a munkaszerződés megkötése után átadnak a munkavállalónak. Ez a dokumentum nemcsak az Ön által elvégzendő munkafeladatokat, hanem a munkakörülményeket és a járandóságokat is tartalmazza. Vita esetén az ebben leírtak az irányadóak.

2. Tervezési dokumentumok ismeretének szükségszerűsége

A nevelési, oktatási intézmények nevelési évre, tanévre vonatkozó terveit, programjait az éves Intézményi Munkaterv tartalmazza. Ebben nyomon követhetők az adott év kiemelt feladatai és programjai.

Általában elmondhatjuk, hogy a speciális tantervű – csak sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat foglalkoztató intézményekben a gyógypedagógiai asszisztens általában csoporthoz van beosztva. Csoportját kíséri a napirendi vagy órarendi tevékenységek során, segítséget nyújtva mind a foglalkozásokat tartó pedagógusnak, mind a csoport tagjai számára.

Többségi intézményekben előfordulhat, hogy egy kisebb csoport sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló intézményi életét segíti, vagy pl. egy autizmussal élő vagy súlyosabb mozgás, vagy érzékszervi sérülés miatt sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló személyi segítőjeként alkalmazzák.

Minden esetben fontos, hogy ismerje a csoportra vonatkozó tervezési dokumentumokat:

- Óvodában napirend, foglalkozási tervek, egyéni fejlesztési tervek
- Iskolában órarend, a csoport napirendje, tanmenetek, foglalkozási tervek, egyéni fejlesztési tervek

3. Gyermekekre, tanulókra vonatkozó dokumentumok ismeretének nélkülözhetetlensége

Minden sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló rendelkezik a Tanulási Képességet Vizsgáló, illetve Látásvizsgáló, Hallásvizsgáló, Mozgásvizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság vagy a Nevelési Tanácsadó szakvéleményével.

Kiegészítő anyag:

A valamely területen sérült, tanulásukban akadályozott gyermekek kategorizálása és ellátásának szervezése folyamatosan változik: jelenleg a tanulási akadályozottság súlyossága, tartóssága, és organikus okokra való visszavezethetősége szerint az enyhébb esetek (sni a) a Nevelési Tanácsadó, míg a súlyosabb esetek (sni b) a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok hatáskörébe tartoznak. Gyógypedagógiai ellátás ez utóbbi csoport számára kötelező nyújtani. Az új oktatási törvény és kiegészítő rendeletei a következőkben megváltoztathatják a szabályozást.

A gyermekre, vonatkozó szakvéleményeket, az eddigi fejlesztési terveket és eredményeket, tanulóknál a tantárgyi eredményeket meg kell ismernie, hiszen segítőkészsége az eddig elért eredményekre épül.

A szakvéleményekben található a diagnózis, a fejlettség szintje és a fejlesztési területek meghatározása, az esetleges segédeszközök alkalmazására tett javaslat. A szakvélemény értelmezése közös feladat a gyógypedagógussal vagy szakmai teammel.

4. Konzultáció – a szakmai tevékenységek alapja

Az asszisztensi tevékenység irányított tevékenység: Ön is valamely felsőfokú végzettségű szakember (gyógypedagógus, terapeuta, pszichológus, pszichiáter, szakorvos, óvoda pedagógus, tanító, tanár), jobb esetben egy szakmai team irányításával végzi munkáját. Közös konzultáción értelmezik a szakvéleményt, jelölik ki a fejlesztés útját és értékelik az eredményeket. A megállapodásokat be kell tartania, ha javaslata van az attól való eltérésre, azt a konzultáción fel kell vetnie és a döntés alapján kell eljárnia. Sok esetben szükség van a fejlődés, vagy bizonyos terület szoros nyomon követésére, ilyenkor az események feljegyzése, esetleg fejlődési napló vezetése, majd az erről szóló esetbemutató is a gyógypedagógiai asszisztens feladata lehet.

5. Teremrendezés és eszközkészítés

Asszisztensi feladat a különböző foglalkozásokra való előkészület, a termek berendezése, az eszközök, audio-vizuális berendezések előkészítése, beállítása, a taneszközök előkészítése a pedagógussal való konzultáció vagy a tanmenet, foglalkozási vagy terápiás terv alapján. Munkaidejének egy részében taneszközöket készíthet és lebonyolíthatja az ezzel kapcsolatos beszerzéseket.

A LEGFONTOSAB FELADATOK ÖSSZEFOGLALÁSA A FOGYTÉKOSSÁGOK TÍPUSAI SZERINT²



2. ábra. Mindannyian mások vagyunk...³

A feladatokat minden esetben a gyógypedagógus vagy a fejlesztő team irányítása mellett kell végeznie, illetve a megbeszélte gyakorló feladatokat ÖN is végezheti. Tapasztalt asszisztensként már képes lesz önállóan is gyakorló feladatokat tervezni az adott csoport vagy segített személy számára. Új gyakorlatok bevezetését mindig beszélje meg a fejlesztési területet jól ismerő szakemberrel!

² 2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról c' rendelet mellékletei alapján

³http://www.atkepzes.com/kepzesek/gyogypedagogiai-asszisztens-kepzes-indul_2699_531453.html (2010. szeptember 11.)

6. A testi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A testi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan sérült mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatok megszerettetése, a megtanult mozgás alkalmaztatása.

Az óvodában biztosítani kell – a gyermek állapotának megfelelően – az akadálymentes közlekedést, a megfelelő mozgás- és étletteret (az ehhez szükséges eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. A mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

Kiemelt pedagógiai feladatok az iskolában

- A műveltségi tartalmaknak az adottságokhoz és korlátokhoz rugalmasan alkalmazkodó mennyiségben és minőségben történő elsajátítása
- Minden sérült funkció korrekciós jellegű fejlesztése
- Tanulási zavarok esetén sérülésspecifikus módszerek alkalmazása
- Egyéni fejlesztési terv kidolgozása abban az esetben is, ha a gyermek csoportfoglalkozáson vesz részt
- Az egyéni fejlesztéssel nem korrigálható esetekben áttérés a szociális tanulásra
- Felkészítés – a gyermek képességeihez mérten – az önkiszolgálásra és – esetleg – munkavégzésre
- A személyiség fejlesztése a kiegyensúlyozottság, harmonikusság, a szocializációra való alkalmasság irányában

7. A látássérült gyermek

A látási kontroll hiányosságainak korrigálására minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést.

Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztán tartása.

Az óvodai nevelés során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségre.

Az óvodai nevelésben részesülő vak gyermekeknél (vízus: 0) is kiemelt szerepet kap a játék, ami tág lehetőséget ad az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, íz-érzékelés, mozgás-ritmus, tájékozódási képesség intenzív fejlesztésére. Kiemelten fontos a testkultúra kialakítása, a tartáshibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, majd folyamatos fejlesztése.

Az önkiszolgálás terén életkoruk és sérültségük mértéke szerinti önállóság kialakítása a cél. A környezetük valóság-hű megismerése széles körű érzékeltetéshez, a biztonságos téri tájékozódás támpontokhoz kötötten valósítható meg. Az eszközök kiválasztásánál – színek helyett – elsődleges szempont a jól tapinthatóság biztosítása.

A számélmények kialakulását az akusztikus minták, a mozgás és a verbális kifejezések is hatékonyabbá teszik, az óvodai foglalkozások során a hatrekeszes dobozok, gombás-, szöges táblák alkalmazásával a Braille-írás-olvasás rendszer megtanulását kell előkészíteni.

Kiemelt feladatok az iskolában

Az ép érzékszervek működésének intenzív fejlesztése

Beszédhiba-javítás

Intenzív mozgásfejlesztés

- Tapintás, finommozgás, a kézügyesség fejlesztése, a Braille-írás, - olvasás technikájának gyorsítása
- A testkultúra kialakítása, a testtartási hibák javítása (pl. fejlógatás, túlmozgások korrigálása) súlyosabb eseteknél gyógytornász, szomatopedagógus bevonásával

Életviteli technikák

- A közlekedést, tájékozódást segítő ismeretek konkrét élethelyzetekben történő elsajátítása, alkalmazása (mozgástréner segítségével a fehér bot technikájának elsajátítása); környezetkialakítás
- Mindennapi tevékenységek (étkezés, varrás stb.)
- A speciális tan- és segédeszközök használatának gyakoroltatása
- A személyiségzavarok megelőzése, ha szükséges, pszichológus segítségével (helyes önértékelés, önelfogadás, alkalmazkodási képesség fejlesztése, megfelelő társas kapcsolatok kialakítása)
- A leendő munkahelyen és hivatalos helyeken követendő helyes viselkedéskultúra kialakítása

A gyengénlátó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése.

Területei:

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával
- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt

Kiemelt feladatok az iskolában

- látásnevelés (a látási funkciók fejlesztése, optikai segédeszközök használata)
- mozgáskorrekció (finommozgás, nagymozgás)
- az olvasási készség fejlesztése
- tájékozódásra nevelés (tájékozódás vizuális támpontok alapján, tájékozódás hosszú fehér bottal, közlekedési önállóság)
- tapintó írás-olvasás aliglátó vagy progrediáló szembetegségű tanulók esetében (Braille-írás-olvasás)
- személyiségkorrekció
- diszlexia, dysgraphia, diszkalkulia fejlesztése
- logopédiai ellátás
- gyógytestnevelés
- a speciális optikai segédeszközök használata
- mindennapos tevékenységek (étkezés, varrás stb.)

Az aliglátó gyermekek és tanulók (vízus: a fényérzéstől 10%-os látásteljesítményig) adottságaik szerint vagy a tapintó-halló vagy a látó-halló (tapintó) életmódra készíthetők fel.

8. A hallássérült gyermek

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészleteti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például mentális állapot, szociokulturális környezet stb.).

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A súlyos fokban hallássérült – siket – gyermekek óvodai nevelése során arra kell törekedni, hogy a súlyos fokban hallássérült kisgyermek hangmegnyilvánulásával, majd beszéddel hívja fel magára a figyelmet, közölje kívánságait. Környezete igyekezzen a gyermek közölnivalóját, kommunikációs próbálkozásait megérteni.

Az óvodai nevelés egész időtartamát átfogó feladat a kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása, az aktív nyelvhasználat építése. Ennek keretében kell fejleszteni a beszédértést, szóincset, szájról olvasási készséget, érthető kiejtésre nevelést.

Kiemelt feladatok az iskolában

Az iskolai fejlesztések során kiemelt feladat a lehető legnagyobb önállóság elérése. Ezért lényeges azoknak az eljárásoknak, módszereknek, tevékenységeknek a megkeresése, és működtetése, amelyek a tanuló életének minden színterén az önálló életvitel kialakítását segítik, gyakoroltatják. Alapvető fontosságú feladat mindazon személyiségjegyek feltárása, melyek a tanulók további sorsának döntő befolyásoló tényezői lehetnek (kézügyesség, megfigyelés stb.). Ezek fejlesztése jó esélyt adhat arra, hogy pályaválasztásuk sikeres legyen. Reálisan kell felmérniük, feldolgozniuk a hallássérülésükből következő akadályozó tényezőket.

A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét.

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

Kiemelt feladatok az iskolában

- A hallókészülék használatára szoktatás
- A hallásmaradvány kondicionálása
- A meglévő beszédállapot fenntartása (megőrzése) és fejlesztése
- A szájról olvasás készségének kiépítése, fejlesztése
- A módosult életvitel elfogadtatása, a harmonikus személyiség erősítése

Speciális intézményi oktatás esetén az integrált iskolai és iskolán kívüli életre történő felkészítés biztosítása is feladat.

9. Az értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről, az egyéni szükségleteknek megfelelő fejlesztési lehetőségek biztosításáról.

Kiemelt feladatok az iskolában

A fejlesztés a tanítás–tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, a kulturtechnikák fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul.

A középsúlyosan értelmi fogyatékos – értelmileg akadályozott gyermekek óvodai nevelése a korai fejlesztésre épül. A kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztésük kellő időt, alkalmat biztosít:

- az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére
- a minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére
- a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókinccs bővítésére
- az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására
- az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére

Ezek kialakításánál kiemelt szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek.

Az egymáshoz való közeledés, az egymás melletti tevékenykedés fejlesztése a csoportos foglalkozásokon valósítható meg.

Kiemelt feladatok iskolás korban

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók oktatásának és nevelésének legalapvetőbb célja a szociális beilleszkedés megvalósítása. Ennek érdekében a nevelés–oktatás feladata:

- A személyiség harmonikus fejlődésének biztosítása
- A szocializációs képességek kiemelt fejlesztése
- A tanulói aktivitás serkentése, a folyamatos motiváció biztosítása
- Gyakorlatorientált képzés
- Az életvezetési technikák elsajátíttatása, gyakorlása
- A képességek korrekciója és fejlesztése egyéni és kiscsoportos formában
- Az egyénre szabott terápiás eszközök, eljárások alkalmazása a hátrányok csökkentésére
- Az épen maradt, kevésbé sérült részképességek feltárása és fejlesztése
- A személyiség gazdagítása: az önfogadásra, mások elfogadására, toleráns magatartásra való nevelés
- Az eredményes társadalmi integrációra törekvés

A képzés során a tanulók egyéni képességeihez igazodva kell elsajátíttatni minden olyan tevékenységet, amellyel az iskolai oktatás befejeződése után találkozhatnak.

A személyiség alakítására a játék van a legnagyobb hatással. Nevelő, fejlesztő hatása a tanulás és a munka tevékenységébe is beágyazódik. Ezért fontos az alkalmazása a képzés minden területén.

10. A beszéd fogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek

A beszéd fogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek fejlesztése az anyanyelvi nevelést középpontba állító, speciális terápiákat alkalmazó intenzív, komplex – az életkori sajátosságokat, a játékosság elvét szem előtt tartó – nevelési környezetben valósulhat meg.

Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése, a speciális terápiák alkalmazása (diszlexia-prevenció, grafomotoros fejlesztés stb.) segít az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében.

Kiemelt feladatok iskolás korban

A személyiség fejlesztésében hangsúlyozott szerepet kap a szociális kapcsolatrendszer kommunikációs bázisa, a kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.

Az informatikai eszközök tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának különösen az írás- és olvasási nehézséggel küzdő tanulók esetében van kiemelt szerepe.

A nevelésnek, oktatásnak átfogó képet kell nyújtania arról, hogy a tanuló miként viszonyuljon beszéd fogyatékoságához. Kiemelt feladat a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy a maradandó tünetekkel később is együtt tudjon élni.

11. Az autista, autisztikus gyermek

Az autisztikus kisgyermek lehető legkorábbi diagnózist követő rehabilitációs terápiája megelőzheti a kóros viselkedés kialakulását, enyhítheti a fejlődés devianciáját. Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés. A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni tervekkel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva. Az autisztikus gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

Kiemelt feladatok iskolás korban

Az autisztikus tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén).

A típusos egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illesztenünk ebbe a hierarchiába. Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése, más, elfogadható viselkedések kialakításával, viselkedésterápiával a célok hierarchikus rendjében így alakul:

- Az ön-(esetleg köz-) veszélyes viselkedések kezelése
- A családi életet akadályozó viselkedések kezelése
- A taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása
- Az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása

Főbb fejlesztési feladatok:

- Elemi szociális-kommunikációs készségek fejlesztése
- Viselkedésproblémák (dührohamok, auto- és heteroagresszió, sztereotip viselkedések stb.) rendezése
- Figyelem, utánzás, gondolkodási készségek, énkép, önismeret fejlesztése
- Érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások, testtartás, izomhypotonia korrigálása
- Elmaradt pszichoszomatikus elemi funkciók folyamatos fejlesztése
- Önkiszolgálás, önellátás kialakítása
- Saját speciális segédeszközeinek mindennapi helyzetekben való rutinszerű használata
- Lakókörnyezetben való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása
- Szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása
- Iskolában, munkahelyen munkavállalóként, illetve hivatalos helyen való viselkedés szabályainak elsajátítása

12. A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanuló

(a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanuló⁴)

Ezt a sajátos fejlődést az óvodában még ritkán diagnosztizálják, mert a spontán fejlődés sokat javíthat a gyermek állapotán, valamint a diagnózist nem könnyű felállítani egy gyakran a vizsgálati helyzetet nem is tűrő gyermekben. Gyakori az is, hogy a problémát a szabályozott iskolai környezet és elvárt teljesítménynek valamely idegrendszeri okok miatti meg nem felelés súlyosbítja. Sokat segíthet az elfogadó környezet, a folyamatos megerősítés, az önbizalom növelése, a magtartást szabályozó terápiák.

⁴ 4/2010.(I.19.)OKM rendelet szerinti elnevezés

Diszlexia, diszgráfia esetén a fejlesztés feladatai

- a testséma biztonságának kialakítása
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató–elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával

Diszkalkulia esetén a fejlesztés feladatai

- az érzékelés–észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése
- a testséma kialakítása
- a téri relációk biztonsága
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása
- a szerialitás erősítése
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása

A kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar esetén a fejlesztés feladatai

- A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- Együttműködés a családdal és más szakemberekkel.
- A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

13. A Súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztési feladatai

Figyelmet kell fordítani arra, hogy a fejlesztő iskolákban a pedagógiai munka tervezésének követelményei ugyanúgy az Irányelvekben meghatározottak, mint a közoktatás más területein, de a tanítás, tanulás szervezeti kereteinek és formáinak nagymértékben alkalmazkodniuk kell a gyermek, tanuló vagy csoport fejlettségi szintjéhez, igényeihez és az intézmény lehetőségeihez.

A kommunikáció területén:

1. Bármely megnyilvánulás és testi – akár valamely vegetatív funkcióval összefüggő – állapot értelmes közlésként való értelmezése, és annak a testi kommunikáció eszközeivel való megválaszolása
2. A tanulók és a gyógypedagógus közti bizalmas, bensőséges kapcsolat kialakítása, valamint a kommunikáció iránti igény felkeltése és megerősítése
3. A tanulók szükségleteinek kommunikációval (hangdialógussal, beszéddel, jelekkel, tárgyakkal, gesztusokkal, testkontaktussal) kísért kielégítése, a gondozási folyamatokban a pedagógiai és terápiás szempontok érvényesítése (fejlesztő gondozás)
4. Az elemi kapcsolatfelvétel formáinak kialakítása, a mindennapos rutinhelyzetekben való tájékozódás elősegítése, a választás lehetőségének felkínálása, az igen-nem elkülönítése és alkalmazása
5. A nyelvi kommunikáció bevonása a nevelés-oktatás folyamatába, ezzel a valóság nyelvi birtokbavételének, a beszélt és írott kommunikációs formák elsajátításának előkészítése
6. Alternatív és augmentatív kommunikációs lehetőségek feltárása, a kommunikációs eszköztár egyénre szabott kiválasztása
7. A tanulók egymás közti kommunikációjának ösztönzése: egymás üdvözlése, közösen végzett feladatok és játékok alkalmazása, a csoportos foglalkozások során a tanulók cselekvéseinek egymás számára is értelmezhetővé és hozzáférhetővé tétele, a társakkal való test-, szemkontaktus formáinak megtapasztaltatása
8. A tágabb – idegen – környezetben való kommunikáció megtanulása, a nagyobb önállóság és a szélesebb kulturális közösség életében való aktív részvétel lehetőségének megteremtése

A mozgásfejlesztés területén

1. A szenzomotoros depriváció csökkentése, a szenzomotoros területen kialakult fejlődési elmaradások pótlása célzott ingerléssel, passzív mozgatással (mozgásérzékelés) és facilitált mozgások kiváltásával; az önindította mozgások ösztönzésével, a célirányos, akaratlagos mozgások optimális feltételeinek megteremtése érdekében a testkép, testséma kialakítása és fejlesztése
2. Pozicionálás, testhelyzet-korrektúra, a helytelen testtartás és testhelyzet megszüntetése, a kóros mozgásminták gátlása, a különböző tevékenységekhez szükséges stabil és biztonságos testhelyzetek kialakítása
3. A mozgásfejlődés elősegítése a fizioológias mozgássor szem előtt tartásával (a fej kontrolltól a felállásig)
4. A kézhasználat, manipuláció motoros feltételeinek javítása, kialakítása és fejlesztése
5. A kommunikáció motoros feltételeinek javítása, kialakítása és fejlesztése

2. feladat

Olvassa el az Irányelvek⁵ súlyos és halmozottan fogyatékos⁶ tanulók fejlesztésére vonatkozó részét, amely a következő címmel kezdődik!

A dologi, az emberi és a természeti világ jelenségeinek megértése. Az érzékelés-észlelés és az értelem fejlesztése, a valóság kognitív birtokba vétele

Gyűjtse ki a következő fejlesztési területek feladatait!

1. A valóság megragadásának segítése, a szenzomotoros funkciók fejlesztése

<hr/> <hr/>

⁵ 2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

⁶ 3. számú melléklet a 2/2005. (III. 1.) OM rendelethez A Súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő oktatásának irányelve

2. A szemiotikai funkciók megjelenésének, a valóság ábrázolásának segítése

3. Az elemi gondolkodási funkciók fejlesztése

3. feladat

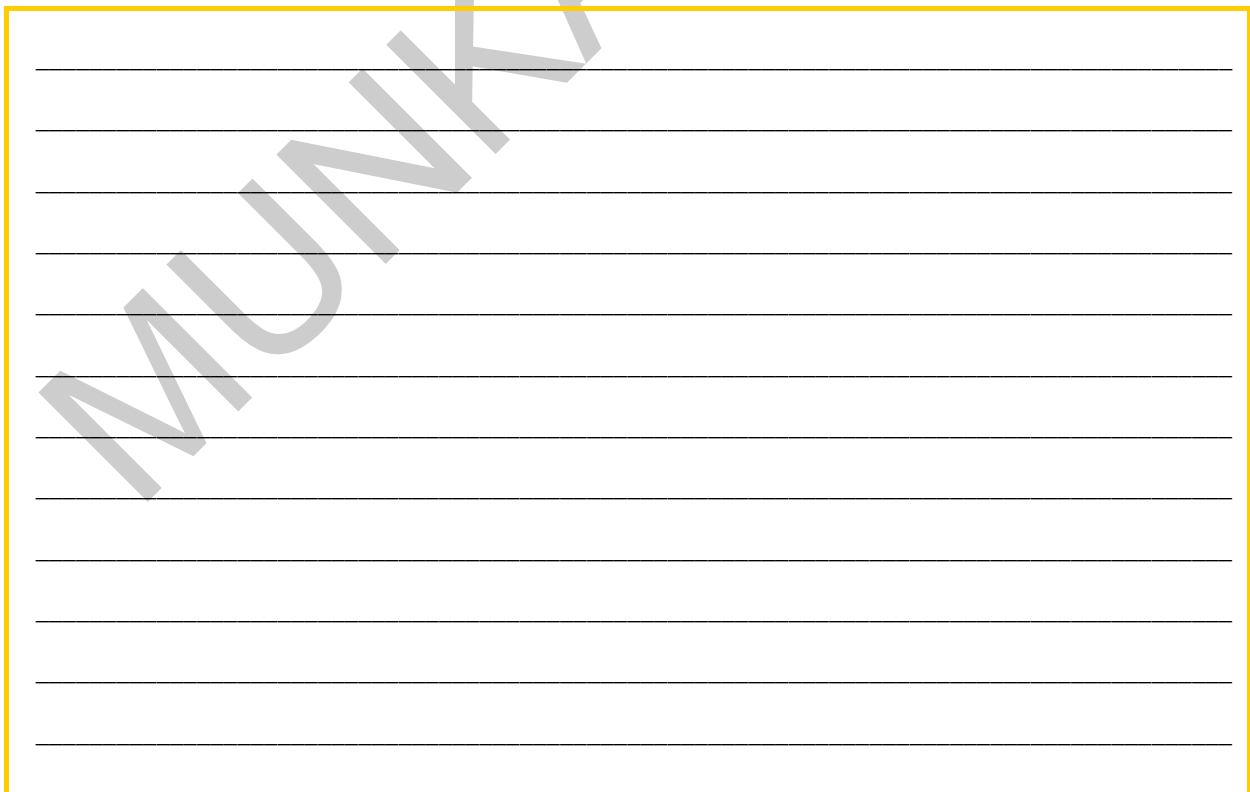
Olvassa tovább az irányelveket és gyűjtse ki a Kreativitásra, játékra, szabadidős tevékenységre nevelés feladatait!



MUNKKÖNYVANYAG

4. feladat

Olvassa tovább az irányelveket, és gyűjtse ki az Érzelmi és szociális nevelés, az én pozitív megtapasztalása, megnyílás a közösség felé, a kommunikáció kulturált formáinak elsajátítása c' fejezetből a fejlesztési feladatokat!



MUNKKÖNYVANYAG

2. A testápolás, mint örömet adó élmény és a külső segítség elfogadása, együttműködés kialakítása, alapvető tisztálkodási szokások kialakítása (fürdés, zuhanyozás, hajmosás, mosakodás, fogmosás, körömvágás), a tisztálkodás helyzeteiben a testi érzékelés, a dologi és emberi világról szerzett tapasztalatok biztosítása

MUNKANYAG

3. Az öltözés, vetkőzés tevékenységeiben való együttműködés kialakítása és önállóságra nevelés

MUNKANYAG

4. Az étkezés (evés, ivás) tevékenységeiben való együttműködés kialakítása és önállóságra nevelés

A large rectangular box with a yellow border containing horizontal lines for writing. A large, faint watermark reading "MUNKANYAG" is diagonally across the box.

5. Az egészséges életmódra való igény belsővé válása, az egészségtudatos tevékenységek előnyben részesítése, a szexualitással kapcsolatos ismeretek elsajátítása

A large rectangular box with a yellow border containing horizontal lines for writing. A large, faint watermark reading "MUNKANYAG" is diagonally across the box.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A fejezetben Ön egy valós munkahelyzetbe kerül: leendő munkahelyén megkapja a munkaköri leírását. Ez egy nagyon fontos dokumentum az Ön számára, hiszen ez határozza meg azokat a tevékenységeket, amelyeket Ön a munkahelyén végezni fog.

Javasolt, hogy mindenképpen tájékozódjon előzetesen az intézményről, amelyben munkát kíván vállalni: nem mindegy, hogy melyik fogyatékosági kategóriába sorolt emberekkel szeretne foglalkozni, ezen belül is meghatározó az életkor, a fogyatékoság súlyossági foka, hogy elsősorban gondozó, nevelő, vagy fejlesztő tevékenységet kíván folytatni. A munkakörre vonatkozó munkaköri leírást is el lehet kérni, mielőtt a munkavállalásról végleges döntést hozna.

A munkaköri leírás tanulmányozása alapján képet kap egy speciális iskolában alkalmazott gyógypedagógiai asszisztens feladatairól, a vele szemben támasztott elvárásokról.

A szakmai információtartalom 2 fontos részt tartalmaz:

- Az első részben az általános, csaknem minden intézménytípusban megkövetelt feladatokat találja
- A második részben a fogyatékoságok típusa és a korosztályok szerinti legfőbb feladatokat találja meg.

Javasoljuk, hogy először olvassa át a fejezetet, majd vegye magához az Irányelveket, s ezzel együtt, az egyes címsorok tartalmát kiegészítve tanulja meg az egyes fogyatékosági típusokhoz rendelt főbb feladatokat. Azért is jó, ha megismerkedik a "2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról" c' rendelettel és mellékleteivel, mert ez, vagy a most készülő utóda lesz irányadó a fogyatékos gyermekekkel, tanulókkal való foglalkozás során.

Javasoljuk, hogy a tanulás megkezdésekor nyisson egy Ismeretlen szavak szótárát, ahová jegyzetelje ki az ismeretlen kifejezéseket, melyek jelentését keresse meg az Interneten és jegyezze le. A fejezet végeztével ezek a kifejezések már nem lehetnek többé ismeretlenek!

Az önellenőrző feladatok során az ismereteinek szintetizálására, esetleg ha van már gyakorlata, annak átgondolására, illetve fantáziájára lesz szükség, hogy a komplex feladatokat átgondolja, megoldja. Ha ez nehézséget okoz, látogasson meg egy hasonló intézményt és szerezzon közvetlen tapasztalatokat.

Ezeknek a feladatoknak az elvégzése orientálja Önt a munkavállalás során.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Önt egy integrált óvodában, egy Ön által kiválasztható fogyatékosági típusú gyermekhez rendelt személyi segítőként alkalmazzák. Kérem, sorolja fel azokat a tevékenységeket, amelyeket Önnek a nap során el kell végeznie! Használja fel tapasztalatait, képzeletét vagy látogasson meg egy hasonló intézményt és szerezzen tapasztalatot!



2. feladat

Önt egy fogyatékos tanulók diákotthonában, egy Ön által kiválasztható fogyatékosági típusú csoporthoz rendelt gyógypedagógiai asszisztensként alkalmazzák. Kérem, sorolja fel azokat a tevékenységeket, amelyet Önnek a nap során el kell végeznie! Használja fel tapasztalatait, képzeletét vagy látogasson meg egy hasonló intézményt és szerezzen tapasztalatot!

MUNKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

- Utasítást adhat

Munkáltató (igazgató)

Közvetlen munkahelyi vezető (igazgatóhelyettes)

Gyógypedagógus, osztály vagy csoportvezető pedagógus

- Alapdokumentumok

Pedagógiai Program, Szervezeti és Működési Szabályzat, Házi rend, Minőségirányítási Program, Kollektív Szerződés, Közalkalmazotti Szabályzat

- Legfőbb feladatok

Gondozási, nevelési, felügyeleti feladatok

A nevelő, oktató, fejlesztő munkát segítő feladatok: eszközkészítés, terem berendezése, gyermekek kísérése, közvetlen segítségnyújtás a tevékenységek során

2. feladat

1.

A külvilág felé való fordulás és a dologi világ megélésének elősegítése

- Ösztönzés az aktivitásra, a külvilág aktív felfedezésére
- A szenzoros funkciók fejlesztése
- Az önindította mozgás elősegítése

Az önindította mozgás elősegítése és annak következményei

- A szenzoros és a motoros működések összekapcsolása
- Az idő strukturálásának elősegítése
- A természeti világ megismerése

A szemiotikai funkciók megjelenésének, a valóság ábrázolásának segítése

- Az utánzás tanítása, utánzásra késztetés
- Szimbolikus játékok alkalmazása
- A rajzolás elősegítése
- A verbális – vagy alternatív és augmentatív eszközökkel segített – önkifejezés fejlesztése

Az elemi gondolkodási funkciók fejlesztése

- A téri megismerés interiorizálásának elősegítése
- A több szempontú gondolkodás elősegítése
- A decentráció elősegítése

A konkrét műveletek és a formális műveletek konstrukciójának elősegítése, a cselekvések logikai struktúrájának kialakítása, a tér, az idő és a tartam, a sorozatok, halmazok elemi fogalmainak elsajátítása

3. feladat

1. Az emberi lét esztétikai dimenziójának megnyitása, az elemi művészeti tapasztalatok hozzáférhetővé tétele, ezek örömforrásként való megtapasztalásának segítése
 - Az elemi esztétikai élmények rendszeres megtapasztalásának segítése
 - A tevékenységekről felerősített szenzoros visszajelzések adása
2. Az aktív cselekvés ösztönzése, elemi művészi tevékenységek végzése és a közös kreativitás élményének megtapasztalása
 - Művészi tevékenységek hozzáférhetővé tétele
 - A művészeti tevékenységek közösségi dimenziójának kiaknázása
 - A tágabb kulturális művészeti és esztétikai világ hozzáférhetővé tétele

4. feladat

1. Az „én” és a „nem én” elkülönülése, a másik személy valóságának és egyediségének megtapasztalása
2. Az „én” pozitív megélésének segítése, a szociális kapcsolatok megnyílásának támogatása
3. Kapcsolatfelvétel és közös tevékenység, a szociális kapcsolatok pozitív jellegének megélése, a kommunikáció közösségi formáinak ösztönzése
4. A közösségi kommunikációs formák megtanulása, alkalmazása
5. A közösségben való viselkedés formáinak tanítása, a szűkebb és tágabb világ kommunikációs normáinak megtanulása és gyakorlása

5. feladat

Az egyes területek bővebben kifejtendők!

1.
 - Megfelelő táplálék biztosítása
 - Pozicionálás és masszázs
 - Szobatisztaság előkészítése és kialakítása
2.
 - A tisztálkodási szituációk kialakítása
 - Pozicionálás és segítő eszközök alkalmazása
 - A testápolás kihasználása az egészség megőrzésében, az egészséges életmód kialakításában

3.

- Az öltözés, vetkőzés optimális körülményeinek biztosítása
- Pozicionálás és segítő eszközök alkalmazása
- Az öltözés, vetkőzés kihasználása az egészség megőrzésében, az egészséges életmód kialakításában

4.

- Az étkezés optimális körülményeinek biztosítása
- Pozicionálás és segítő eszközök alkalmazása
- Az étkezés jelentősége az egészség megőrzésében, az egészséges életmód kialakításában

5.

- Az egészséges életmódra való igény belsővé válásának elősegítése
- Rendszeres mozgás és sportolás
- Segítségnyújtás a szexualitás megértése terén

1. feladat

Napirendi feladatok és a fogyatékoság típusából, illetve az adott gyermek szükségleteiből adódó feladatok felsorolása a követelmény.

2. feladat

Napirendi feladatok és a fogyatékoság típusából, illetve az adott osztály szükségleteiből adódó feladatok felsorolása a követelmény.

3. feladat

Napirendi feladatok és a fogyatékoság típusából, illetve az adott csoport szükségleteiből adódó feladatok felsorolása a követelmény.

4. feladat

Napirendi feladatok és a fogyatékoság típusából, illetve az adott csoport szükségleteiből adódó feladatok felsorolása a követelmény.

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

1. számú melléklet a 2/2005. (III. 1.) OM rendelethez A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

2. számú melléklet a 2/2005. (III. 1.) OM rendelethez A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve

3. számú melléklet a 2/2005. (III. 1.) OM rendelethez A Súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő oktatásának irányelve

AJÁNLOTT IRODALOM

http://asszisztens.lap.hu/gyogypedagogiai_asszisztens/25525100 (2010. szeptember 10.)

A(z) 1284-06 modul 002-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
54 140 01 0000 00 00	Gyógypedagógiai asszisztens
52 140 01 0000 00 00	Pedagógiai asszisztens

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

15 óra

MUNKANYELV

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató